

Yttrande från Regionkommittén om "Översynen av direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn och öppna uppgifter"

(2012/C 391/12)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ att se över direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet) och det därmed sammanhängande meddelandet om öppna uppgifter, eftersom dessa har potential att bli mycket värdefulla för medborgarna, näringslivet och de offentliga myndigheterna och kan bidra till att skapa arbetstillfällen och förbättra kvaliteten på de offentliga tjänsterna.
- Kommittén har betonat betydelsen av gemensamma bestämmelser och praxis som styr återanvändningen och vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn, för att se till att samma grundläggande villkor gäller för alla aktörer inom den europeiska informationsmarknaden, att villkoren för återanvändning av sådan information är mer överskådliga och att snedvridningar av inre marknaden undanröjs.
- De regionala och lokala myndigheterna hör till de främsta målgrupperna för åtgärderna inom den digitala agendan, inklusive översynen av PSI-direktivet och meddelandet om öppna uppgifter. De har en ytterst viktig roll som drivkrafter för deras tillämpning.
- Vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn måste till alla delar uppfylla nationella och europeiska bestämmelser om skydd av privatlivet. Användningen av öppna uppgifter måste dessutom ta hänsyn till tredje parts upphovsrättigheter, och samtidigt måste man vid kommersiellt vidareutnyttjande av öppna uppgifter garantera samma nivå av uppgiftsskydd och skydd av privatlivet som när den offentliga sektorn behandlar uppgifter.

Föredragande	Anne KARJALAINEN (FI-PSE), ledamot av kommunfullmäktige i Kervo
Referensdokument	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn COM(2011) 877 final Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Öppna uppgifter – En drivkraft för innovation, tillväxt och öppen styrning COM(2011) 882 final

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ att se över direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet) och det därmed sammanhängande meddelandet om öppna uppgifter, eftersom dessa har potential att bli mycket värdefulla för medborgarna, näringslivet och de offentliga myndigheterna och kan bidra till att skapa arbetstillfällen och förbättra kvaliteten på de offentliga tjänsterna ⁽¹⁾.

2. Det nuvarande direktivet antogs 2003 och syftade till att förenkla det kommersiella vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn i hela unionen genom att harmonisera de grundläggande villkoren för det förenklade vidareutnyttjandet. PSI-direktivet innehåller dessutom bestämmelser om icke-diskriminering, avgifter, ensamrättsavtal, öppenhet, licenser och praktiska verktyg för att göra det enklare att hitta och vidareutnyttja offentliga handlingar. I detta sammanhang är kommunerna och regionerna samtidigt både aktörer och tjänsteleverantörer.

3. Kommittén noterar att kommissionen i sitt meddelande om öppna uppgifter från 2011 konstaterade att framsteg har gjorts, men att det fortfarande kvarstod ett antal hinder för utnyttjande av uppgifter som innehåller av den offentliga sektorn, t.ex. en oförmåga att se de potentiella ekonomiska vinsterna med vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn, okunnighet om vilka uppgifter från den offentliga sektorn som finns tillgängliga samt tekniska och praktiska problem som hindrar vidareutnyttjandet av information.

4. Översynen av direktivet utgör en del av EU:s digitala strategi, som i sin tur ingår i målen för Europa 2020-strategin, vars syfte är att göra Europa till "en smart och hållbar ekonomi för alla, med hög sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning" ⁽²⁾.

5. Den största utmaningen för EU inom den närmaste framtiden är att uppnå ekonomisk tillväxt och samtidigt främja hållbar utveckling. Det finns en motsättning mellan dessa mål, vilket man uppmärksammat i Europa 2020-strategin genom

att lyfta fram "hållbar tillväxt" som ett nyckelområde. Hållbar utveckling är en utveckling som tillgodoser behoven i dagens samhälle utan att detta sker på bekostnad av kommande generationer. Den största möjligheten att skapa hållbar tillväxt finns inom den digitala ekonomin ⁽³⁾.

6. Kommittén har framhållit vikten av att vidareutnyttja information från den offentliga sektorn i såväl kommersiellt som icke-kommersiellt syfte samt av att investera i forskning som stöder specifika verksamheter och utvecklingen av framtida tillämpningar i syfte att öka värdet av IKT ⁽⁴⁾.

7. Kommittén har betonat betydelsen av gemensamma bestämmelser och praxis som styr återanvändningen och vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn, för att se till att samma grundläggande villkor gäller för alla aktörer inom den europeiska informationsmarknaden, att villkoren för återanvändning av sådan information är mer överskådliga och att snedvridningar av inre marknaden undanröjs ⁽⁵⁾.

8. De regionala och lokala myndigheterna hör till de främsta målgrupperna för åtgärderna inom den digitala agendan, inklusive översynen av PSI-direktivet och meddelandet om öppna uppgifter. De har en ytterst viktig roll som drivkrafter för deras tillämpning ⁽⁶⁾.

9. Organen i den offentliga sektorn producerar, samlar in och bevarar enorma mängder information och material. Information från den offentliga sektorn utgör ett betydelsefullt utgångsmaterial för produkter och tjänster med digitalt innehåll, och har en stor potential som hittills inte utnyttjats fullt ut i EU.

10. För att kunna utveckla en marknad för vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn är det nödvändigt att se över de avtal om ensamrätt som ingåtts av organ i den offentliga sektorn och privata företag samt att genomföra strategier med licens- och avgiftsmodeller för att främja vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn på bästa

⁽¹⁾ CdR 247/2009.

⁽²⁾ CdR 104/2010.

⁽³⁾ CdR 104/2010.

⁽⁴⁾ CdR 247/2009.

⁽⁵⁾ CdR 247/2009.

⁽⁶⁾ CdR 104/2010.

möjliga sätt, samtidigt som man ser till att medel avsätts för att bevara och uppdatera dokumenten. Det är också viktigt att överväga och klargöra hur mekanismer som redan nu i stor utsträckning används för att förvalta offentliga uppgifter kan organiseras på ett så samordnat sätt som möjligt för att därigenom skapa större samverkans effekter ⁽⁷⁾.

11. Det är ytterst viktigt att fastställa hur man på ett objektivt sätt ska mäta det ekonomiska värdet av informationen, med hänsyn till dess offentliga karaktär och dess koppling till offentliga institutioner ⁽⁸⁾.

12. Kommittén betonar att informationen från den offentliga sektorn skulle kunna vidareutnyttjas till fullo om de lokala och regionala myndigheterna deltog mer aktivt. Dessa skulle i hög grad kunna främja återanvändningen av sådan information, vilket i sin tur kan förbättra förutsättningarna för företagens verksamhet och skapa arbetstillfällen ⁽⁹⁾.

13. Politiska beslutsfattare på lokal och regional nivå bör överväga hur lokala och regionala myndigheter kan främja tillhandahållandet och vidareutnyttjandet av offentliga uppgifter.

14. Vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn måste till alla delar uppfylla nationella och europeiska bestämmelser om skydd av privatlivet. Användningen av öppna uppgifter måste dessutom ta hänsyn till tredje parts upphovsrättigheter, och samtidigt måste man vid kommersiellt vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn garantera samma nivå av uppgiftsskydd och skydd av privatlivet som när den offentliga sektorn behandlar uppgifter.

15. Kommittén har understrukit vikten av att involvera de lokala och regionala myndigheterna i ett brett samarbete för att förbättra interoperabiliteten i de offentliga förvaltningssystemen och göra tillhandahållandet av offentliga tjänster effektivare ⁽¹⁰⁾.

Principerna i direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

16. Kommissionens reviderade strategi för offentliga öppna uppgifter bygger på tre delstrategier som kompletterar varandra:

— En anpassning av den rättsliga ramen om vidareutnyttjande av uppgifter.

— Användning av finansieringsverktyg som stöd för öppna uppgifter, samt hjälp att komma i gång genom att inrätta alleuropeiska dataportaler.

— Gynnande av samordning och erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna.

17. Genom ändringarna i direktivet införs principen att alla offentliga uppgifter som inte uttryckligen omfattas av något undantag kan vidareutnyttjas i kommersiella och icke-kommersiella syften.

18. Förslaget, som utvidgar direktivets tillämpningsområde till bibliotek (inklusive universitetsbibliotek), arkiv och museer, bör ta hänsyn till dessa institutioners särskilda uppdrag eftersom deras samlingar är offentliga. Kommittén påpekar att en utvidgning av direktivets tillämpningsområde bör minimera kostnaderna och inte leda till att dessa institutioner drabbas av oskäliga administrativa bördor och extrakostnader. Trots att kulturinstitut inte får tvingas att digitalisera, understryker kommittén att den föreslagna metoden för att fastställa avgifter som överstiger marginalkostnaderna inte får motverka digitaliseringen och de tidigare nämnda organens långsiktiga arkiveringsinsatser på grund av högre digitaliserings- och datalagringskostnader och minskade inkomstmöjligheter.

19. I förslaget begränsas dessutom det belopp som kan faktureras för uppgifter från den offentliga sektorn till ett belopp som motsvarar högst tilläggskostnaderna till följd av kopiering och distribution, förutom i undantagsfall då ett organ i den offentliga sektorn måste täcka en betydande del av kostnaderna för sina offentliga uppdrag med hjälp av sin immaterialrätt. ReK föreslår att kostnaderna för att uppfylla kraven i PSI-direktivet även generellt ska kunna tas med i beräkningen när beloppet fastställs.

20. Medlemsstaterna förutsätts i förslaget organisera en opartisk myndighetstillsyn i frågor som rör vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn. Kommittén anser emellertid inte att detta är nödvändigt om det redan finns en tillräcklig tillsynsstruktur för den offentliga sektorn i medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska årligen rapportera till kommissionen om läget när det gäller vidareutnyttjande av uppgifter från den offentliga sektorn samt om förfarandena och åtgärderna för att säkerställa detta.

21. Kommissionen strävar tillsammans med medlemsstaterna samt organen inom den offentliga sektorn och de regionala uppgiftssamlarna efter att skapa en alleuropeisk dataportal som kan erbjuda direkt tillgång till många olika datasamlingar i hela EU, inklusive uppgifter via kommissionens portal.

22. Kommittén önskar att kommissionen i sina finansieringsprogram vill stödja åtgärder som gör öppna uppgifter från den offentliga sektorn tillgängliga, med beaktande även av den lokala och regionala myndighetsnivån.

⁽⁷⁾ CdR 247/2009.

⁽⁸⁾ CdR 247/2009.

⁽⁹⁾ CdR 247/2009.

⁽¹⁰⁾ CdR 10/2009.

23. Kommittén uppmanar organen inom den offentliga sektorn att offentliggöra uppgifterna i maskinläsbar form då detta är möjligt, men påpekar att direktivet inte förutsätter att alla uppgifter ska behöva omvandlas till en sådan form. Detta bör också tydligt framgå i skälen i direktivet.

Möjligheter

24. Hela samhället gynnas av att uppgifter från den offentliga sektorn vidareutnyttjas. Utvecklingen av nya lösningar där man utnyttjar sammankopplade öppna data (*linked open data*) är ett steg i riktning mot användarcentrerade tjänsteprocesser. Andra positiva resultat kan uppnås genom innovativa tjänster, nya affärsmodeller och förbättrad effektivitet inom den offentliga sektorn ⁽¹⁾.

25. Enligt kommissionens utredningar stärker en fri tillgång till offentliga handlingar den ekonomiska tillväxten och skapar nya möjligheter till affärsverksamhet även bland små företag, oavsett var de är belägna. I detta sammanhang bör man särskilt verka för att små och medelstora företag vidareutnyttjar information och se till att den finansiering som krävs för att producera, lagra och uppdatera dokument från den offentliga sektorn avsätts.

26. Den betydelse som vidareutnyttjandet av data från den offentliga sektorn samt öppna uppgifter kan få för företagen kan få en positiv inverkan på utvecklingen i en hel region.

27. De utredningar som kommissionen gjort samt annan internationell forskning stöder ståndpunkten att offentliga dataresurser som frigörs för vidareutnyttjande kan gynna samhället och ekonomin i stort till en grad som vida kompenserar de försäljningsintäkter som framöver förloras. Det kommer dock eventuellt att krävas riktade (stöd-)åtgärder från EU för att man – mot bakgrund av de budgetrestriktioner som finns i dag och som kommer att finnas kvar under överskådlig framtid – ska kunna uppfylla de nya kraven i PSI-direktivet samtidigt som intäkterna minskar.

28. Uppgifternas ekonomiska värde varierar beroende på deras innehåll. Ekonomisk nytta och nya innovationer kan uppstå i synnerhet genom att olika uppgifter sammanförs, exempelvis geografiska uppgifter och uppgifter om tjänster.

29. Möjligheten att vidareutnyttja information från den offentliga sektorn kan också ha en positiv effekt på den offentliga förvaltningssektorns öppenhet, effektivitet och ansvarighet och bidra till medborgarnas inflytande samt främja demokratin. Uppgifterna kan i så fall granskas och medger insyn.

30. Tillhandahållandet av offentliga uppgifter kan även påverka faktaunderlaget och kvaliteten inom beslutsfattandet, exempelvis i fråga om avgöranden som ska fällas utgående från bakgrundsfakta på områdena trafik, fysisk planering och klimatförändringar.

31. Öppnandet och tillhandahållandet av myndigheternas uppgiftssamlingar utgör en viktig möjlighet för lokala medier att informera om beslutsfattandet på lokal nivå i en begriplig och intressant form.

32. Öppna offentliga uppgifter ger även möjlighet till en mer kostnadseffektiv produktion av elektroniska offentliga tjänster, och behovet av att tillhandahålla överlappande uppgifter minskar.

33. Tillhandahållandet av offentliga uppgifter för vidareutnyttjande på bred bas skapar inte bara ny affärsverksamhet, utan erbjuder även aktörerna i den offentliga sektorn själva en möjlighet att förbättra den offentliga sektorns egna system och förfaranden samt att bilda gränssnitt mellan dessa system.

34. Många produkter och tjänster som bygger på uppgifter från den offentliga sektorn är gränsoverskridande till sin natur. Det måste bli lättare för företag att erbjuda tjänster överallt i EU.

35. Öppna offentliga uppgifter kan bidra till förbättrade förutsättningar för en effektiv digital inre marknad, där konsumenterna kan erbjudas lätthanterlig, trygg och flexibel tillgång till lagliga digitala material och tjänster ⁽¹²⁾.

36. EU-medborgarna gagnas av den framväxande digitala inre marknaden samt av dess tjänster och informationsprodukter, som görs tillgängliga via öppna offentliga uppgifter, oavsett om de är konsumenter, företagare eller anställda inom den kreativa sektorn eller i informationsbranschen ⁽¹³⁾.

37. Aktörerna inom den lokala offentliga sektorn har inte alltid tillräckliga resurser, kunskaper eller finansiella medel för att själva utveckla användarvänliga tjänsteinnovationer. Därför bör lokala och regionala aktörer få stöd och uppmuntran att optimera de uppgifter som redan erbjuds av den offentliga sektorn för vidareutnyttjande av utvecklare och företag, även små och medelstora företag, och därmed även erbjuda nya möjligheter till affärsverksamhet och nya arbetstillfällen. Samtidigt är det möjligt att det uppstår helt nya digitala tjänster som sannolikt också kan vara till nytta för den lokala och regionala offentliga sektorn.

38. Tillräckliga naturresurser och minskade koldioxidavtryck är viktiga faktorer för hållbar utveckling, men de begränsar tillväxt som bygger på produktion. Den ekonomiska tillväxten i EU bör alltså grunda sig på något annat än ökad produktion av konsumtionsvaror. Produkter och tjänster som kan produceras och erbjudas digitalt kan skapa tillväxt som tar mindre på naturresurserna. Regionkommittén påpekar dock att en ökad digitalisering – inte minst på grund av användningen av produkter och tjänster som tidigare inte efterfrågats – medför en ökad förbrukning av energi och resurser som behövs för att producera digital utrustning.

⁽¹⁾ CdR 104/2010.

⁽¹²⁾ CdR 104/2010.

⁽¹³⁾ CdR 104/2010.

39. Öppna offentliga uppgifter erbjuder nya möjligheter att utveckla innovativa digitala affärsverksamheter. När uppgifter från de offentliga myndigheterna i allt högre grad kan vidareutnyttjas genom att de tillhandahålls i maskinläsbar form, kan företagen utifrån dessa utforma och erbjuda nya typer av tjänster. Gränssnitt för datatjänster och automatiserade uppgiftsgranskningar minskar det manuella arbetet för registrering och korrigering av information.

40. Öppna offentliga uppgifter kan ge upphov till nydanande affärsverksamhet, men även till innovativ verksamhet bland offentliga förvaltningar, forskningsinstitut, tredje sektorn och enskilda medborgare.

41. Genom att i högre grad än i dag utnyttja informationen kan man uppnå ekonomiska och samhälleliga multiplikator- och samverkans effekter bl.a. genom ett större utbud av källmaterial som är åtkomligt för forskning och utbildning.

42. Tillhandahållandet av offentliga uppgifter för vidareutnyttjande gynnar turismen eftersom tjänster och målinriktad information lätt kan erbjudas på turisternas eget språk.

43. Återanvändningen av befintliga uppgifter kan i sig förbättra IKT:s möjligheter att höja energieffektiviteten och därigenom förbättra Europeiska unionens konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för affärsverksamhet på lokal och regional nivå ⁽¹⁴⁾.

44. De innovationsmöjligheter som öppna uppgifter medför bör beaktas även vid genomförandet av EU:s ramprogram Horisont 2020.

45. Det är positivt att finansieringen av den europeiska e-tjänstinfrastrukturen för offentliga uppgifter under perioden 2014–2020 ska komma från Fonden för ett sammanlänkat Europa. I budgetupplägget bör man även beakta de regionala och lokala myndigheternas behov och de utmaningar som tillhandahållandet av öppna uppgifter för vidareutnyttjande medför för dessa.

Utmaningar

46. Då en betydande del av driftskostnaderna i anslutning till att ett organ i den offentliga sektorn fullföljer sina tjänsteåligganden täcks av intäkter från dess immaterialrätt, är det viktigt att organet kan fakturera mer för marginalkostnader i anslutning till återanvändningen av dokument.

47. Lokala och regionala myndigheter kan fortfarande ha svårigheter med att meddela, insamla, hantera eller återanvända uppgifter från statliga myndigheter. Samarbetet mellan den lokala, regionala och statliga nivån bör förstärkas så att den samlade öppna informationen inom den offentliga förvaltningen kan utnyttjas effektivt.

48. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid de hinder och problem som lokala och regionala myndigheter eller utvecklare har uppdat i anslutning till användningen av uppgifter från

den offentliga sektorn, och lösningar på dessa problem bör tas fram. Det är även viktigt att endast kräva att dokumenten ska göras tillgängliga i maskinläsbart format tillsammans med tillhörande metadata så långt som detta är möjligt och lämpligt.

49. Den teknik som behövs för att ta del av offentliga öppna uppgifter ligger redan nu på en hög nivå, men den behärskas inte nödvändigtvis i tillräcklig mån på lokal och regional nivå, och det finns kanske inte heller mekanismer för att finna uppgifter som kan återanvändas. Öppna offentliga uppgifter utnyttjas inte heller tillräckligt effektivt i anslutning till de tjänster som riktas till medborgarna.

50. Aktörerna inom de regionala och lokala myndigheterna, i synnerhet i mindre kommuner, har inte nödvändigtvis resurser och förutsättningar för storskaliga insatser för tillhandahållande av uppgifter, utan de behöver stöd i detta arbete (anvisningar och rekommendationer, kopierbara tekniska underlag, gemensamma datakataloger, finansiering osv.).

51. Om de offentliga öppna uppgifterna är splittrade och det saknas en samlad kontroll, kan det vara svårare för utvecklare och företag att utnyttja dem för nya tillämpningar.

52. Eftersom aktörerna på lokal och regional nivå är olika i olika delar av Europa, kan det vara svårt för utvecklarna att ta fram tekniska underlag eller tillämpningar som kan kopieras. Det vore lämpligt att inleda alleuropeiska projekt där tillämpningar utvecklas och prövas på ett samordnat sätt. Ett exempel på detta är projektet CitySDK, där städer i Europa arbetar fram lösningar i samarbete och utbyter erfarenheter.

53. När grunderna för öppna offentliga uppgifter en gång för alla är lagda och erfarenheter vunnits kommer det inte att krävas lika mycket resurser för upprätthållandet som för utredningsskedet. Anställda på lokal och regional nivå bör få utbildning i anslutning till öppna uppgifter, så att förståelsen för de öppna uppgifternas betydelse för den egna organisationen ökar.

54. Det räcker inte att uppgifterna görs öppna för beslutsfattare och medborgare, utan utnyttjandet av informationen kräver ett visst kunnande. Utbildningen på olika nivåer och yrkesfortbildningen bör omfatta informationshantering och informationsanalys.

55. Kommittén vill särskilt fästa uppmärksamhet vid att direktivförslaget inte får försvåra kärnverksamheten vid bibliotek, arkiv och museer i en digital verksamhetsmiljö. Förslaget får inte leda till en situation där organens förmåga att sköta sina grundläggande uppdrag försvagas till följd av att direktivet i hög grad minskar deras möjligheter att utveckla ekonomiskt hållbara verksamhetsformer där samlingarna utnyttjas i samarbete med aktörer i den offentliga och privata sektorn. Särskilt i fråga om

⁽¹⁴⁾ CdR 65/2011.

avtal, t.ex. vid storskaliga digitaliseringsprojekt, bör man överväga ensamrätt under en övergångsperiod om detta krävs för att tillhandahålla en tjänst som ligger i allmänhetens intresse.

56. Särskild vikt bör fästas vid den logistik som krävs för behandlingen av den stora mängd data som den offentliga förvaltningen behöver i anslutning till de tillämpningar de utvecklat och använder.

57. Graden av offentlighet kan variera och uppgifter som gynnar samhällelig insyn (t.ex. beskattningsuppgifter om privatpersoner) kan, om de kan begäras ut vid behov, utgöra ett problem för skyddet av privatlivet om de publiceras inom ramen för ett vidareutnyttjande av uppgifter.

58. Det är ytterst viktigt att se till att säkerhetskraven på alla nivåer uppfylls för att se till att man uppnår bästa möjliga skydd av personlig integritet och personuppgifter samt förhindrar alla former av olaglig spårning av personuppgifter och profilanalys, inklusive shoppingpreferenser, hälsotillstånd, patientjournaler etc. Med tanke på skyddet av privatlivet måste man även undersöka om uppgifter från olika register kan kombineras automatiskt i syfte att skapa synnerligen detaljerade personprofiler.

59. När man exempelvis i forsknings- och utvecklingssyfte öppnar data som innehåller personuppgifter (bl.a. medicinsk forskning) måste uppgifter som tillåter identifiering av personen tas bort ur materialet, och hinder mot samkörning uppgifter som möjliggör sådan identifiering måste införas. Myndigheter som upprätthåller grundläggande dataregister bör uppmanas att göra sitt material anonymt. Anonyma uppgifter kan även användas i utvecklingen av tjänsterna inom såväl den offentliga som den privata sektorn så länge det är uteslutet att dessa anonyma uppgifter kan samköras med andra uppgifter så att skyddade personuppgifter kan återskapas. Kostnaderna för anonymiseringen bör beaktas i avgifterna.

60. Metadata är en viktig aspekt på vidareutnyttjandet av uppgifter, och publicering av sådana i standardiserat format skulle i synnerhet främja utbyte av information över gränserna. Därför bör kommissionen utarbeta en rekommendation om en standardiserad mall för metadata, som skulle kunna bygga på t.ex. kraven för metadata i Inspire-direktivet).

61. Kommittén vill framhålla att direktivförslaget inte får inkräkta på de lokala, regionala och nationella myndigheternas möjligheter att fullgöra sina huvuduppgifter.

62. ReK anser att man på alla nivåer bör se till att tillvarata skyddsvärda offentliga intressen. All dataanvändning som äventyrar offentliga intressen måste förhindras.

Slutsatser

63. Kommittén konstaterar att de åtgärder som förslås i direktivförslaget inte i sig tycks ge upphov till några problem med

vare sig subsidiaritets- eller proportionalitetsprincipen. För att motverka risken för brott mot dessa principer bör regionala och lokala myndigheter systematiskt höras under planeringen, genomförandet och förvaltningen av åtgärder som syftar till att öka vidareutnyttjandet av uppgifter från den offentliga sektorn med målet att främja den ekonomiska tillväxten och öka samsättningen.

64. Det är särskilt viktigt att subsidiaritetsprincipen efterlevs vid samordnade åtgärder mellan EU, medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna. Därmed delas ansvaret mellan beslutsfattarna på de olika berörda myndighetsnivåerna och stöts av de olika medverkande aktörernas demokratiska legitimitet och representativitet, i enlighet med vad som framhålls i Regionkommitténs vitbok om flernivåstyre⁽¹⁵⁾.

65. Avsikten med de ändringar som föreslås är inte att ändra på vilka dokument som görs offentliga i medlemsstaterna. Lagsiftningen om offentlig tillgång till uppgifter bör även i fortsättningen falla inom medlemsstaternas exklusiva befogenhetsområde. De föreslagna bestämmelserna skulle gälla för vidareutnyttjandet av dokument som är allmänt tillgängliga enligt nationella bestämmelser om tillgång. I detta sammanhang bör dock begreppet "allmänt tillgängliga offentliga dokument" definieras, och det bör ställas krav på att endast de dokument omfattas som enligt den nationella lagstiftningen berörs av rätten till tillgång.

66. Det är viktigt att medborgare och företag erbjuds tydliga förfaranden för klagomål och överklaganden vid oegentligheter i samband med vidareutnyttjandet av uppgifter.

67. Den förbättrade tillgången till – och öppningen av – offentliga uppgifter som kan vidareutnyttjas bör ske systematiskt och på ett sätt som beaktar forskningsrön, samlade erfarenheter och god praxis.

68. Den offentliga förvaltningens elektroniska tjänster har hittills i alltför hög grad bestått i att pappersbyråkratin som sådan har flyttats över till nätet. EU och medlemsstaterna bör vara föregångare och i nära samarbete med lokala och regionala myndigheter ta initiativ till en större reform på EU-nivå och nationell nivå av den offentliga sektorns arbetsmetoder och strukturer, så att man med hjälp av IKT och utnyttjande av öppna uppgifter kan förbättra arbetets ändamålsenlighet, kvalitet och produktivitet samt effektiviteten inom den offentliga förvaltningen och därmed minska byråkratin för allmänheten och företagen.

69. Kommissionen bör underlätta tillhandahållandet av offentliga uppgifter genom tekniska anvisningar och rekommendationer, genom att publicera en gemensam datakatalog och genom att införa en gemensam licens för öppna uppgifter.

⁽¹⁵⁾ CdR 89/2009.

II. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Artikel 1.6.1.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
"I exceptionella fall, i synnerhet när offentliga myndigheter tar en väsentlig del av täckningen för sina driftskostnader i samband med utövandet av sitt offentliga uppdrag från utnyttjandet av sina immateriella rättigheter, kan offentliga myndigheter få tillstånd att avgiftsbelägga vidareutnyttjandet av handlingar utöver handlingarnas marginalkostnader i enlighet med objektiva, öppet redovisade och kontrollerbara kriterier, förutsatt att detta sker i allmänhetens intresse och godkänns av den oberoende kontrollmyndighet som avses i artikel 4.4 samt att det inte påverkar tillämpningen av punkterna 3 och 4 i denna artikel."	I exceptionella fall, i synnerhet när offentliga myndigheter tar en väsentlig del av täckningen för sina driftskostnader i samband med utövandet av sitt offentliga uppdrag från utnyttjandet av sina immateriella rättigheter måste få intäkter för att täcka driftskostnaderna för en stor del av utövandet av de offentliga uppdragen, får kan offentliga myndigheter de få tillstånd att avgiftsbelägga vidareutnyttjandet av handlingar utöver handlingarnas marginalkostnader i enlighet med objektiva, öppet redovisade och kontrollerbara kriterier, förutsatt att detta sker i allmänhetens intresse och godkänns av den oberoende kontrollmyndighet som avses i artikel 4.4 samt att det inte påverkar tillämpningen av punkterna 3 och 4 i denna artikel.

Motivering

Ordvalet i stycket är oklart och leder lätt till felaktiga tolkningar i en fråga som är central för direktivets genomförande. Avsikten med ändringsrekommendationen är att noggrannare återge undantagsfallens karaktär och undvika missförstånd till följd av feltolkningar.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 1.4.2

Utkast till yttrande	Ändringsförslag
De mekanismer för överprövning som finns ska inbegripa möjligheten till en utvärdering utförd av en oberoende myndighet som har givits särskilda rättsliga befogenheter vad gäller vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn, och vars beslut är bindande för den berörda offentliga myndigheten.	De mekanismer för överprövning som finns ska inbegripa möjligheten till en utvärdering utförd av en oberoende myndighet som har givits särskilda rättsliga befogenheter vad gäller vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn, och vars beslut är bindande för den berörda offentliga myndigheten.

Motivering

Det är oklart vad som avses med "myndighet som har givits särskilda rättsliga befogenheter vad gäller vidareutnyttjandet av information från den offentliga sektorn". Nyttan med en särskild myndighet för detta område är tveksam och står inte i rimlig proportion till de kostnader som uppstår på medlemsstatsnivå. Av detta skäl är vi tveksamma till förslaget och avvisar det.

Bryssel den 10 oktober 2012

Regionkommitténs ordförande

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO